

Revifar el poble amb llibreries

Calonge va apostar per revitalitzar el nucli antic amb l'obertura de negocis en locals tancats

El 2021 Calonge va fer una crida sorprenent: buscava gent per obrir-hi set llibreries. Tres anys després, el projecte Poble de Llibres té sis llibreries, tant generalistes com especialitzades, i segons els seus responsables, ha complert l'objectiu: donar vida al nucli antic amb negocis nous i famílies que s'hi han instal·lat. Entorn de les llibreries s'ha anat bastint una programació cultural estable, amb activitats periòdiques els caps de setmana i iniciatives com ara una escola d'escriptura.

Text > ALBA CARMONA, periodista

La crida que l'Ajuntament de Calonge va llançar el maig del 2021 va ser tan sorprenent com la resposta que va obtenir. El consistori buscava persones interessades a obrir set llibreries al poble, amb l'objectiu de convertir-se en la primera *booktown* del país. El projecte, que bevia d'altres experiències similars d'arreu d'Europa, es va materialitzar en Calonge, Poble de Llibres, una iniciativa per revitalitzar el nucli antic tot incentivant l'obertura de botigues de llibres en locals tancats.

La convocatòria per aixecar persianes en un sector com el llibreter, darrerament més acostumat a les males notícies que a les bones, va despertar l'interès de molta gent. «Era una aposta valenta per part de l'Ajuntament i va tenir una repercussió enorme que no esperàvem», admet l'alcalde de Calonge, Jordi Soler.

La primera convocatòria va rebre més de dues-centes propostes, de les quals, un cop analitzats els projectes dels llibreters i quins encaixaven millor als espais disponibles, se'n van seleccionar set: sis per al nucli antic i una setena a Sant Antoni de Calonge. D'aquestes set llibreries inicials, actualment en continuen actives tres, i n'hi ha tres més que han anat obrint en aquests primers tres anys de vida de

la iniciativa (les dues darreres, l'estiu passat).

«Com molts pobles de la costa, la gent ens ha marxat cap a les urbanitzacions i la perifèria, i el centre històric havia perdut vida, amb menys veïns i més

locals tancats», explica Soler. «Teníem estiuiejants a Sant Antoni que no recorrien mai els dos quilòmetres i mig que els separen de Calonge. Ara sí i, a més, repeteixen», diu el batlle, que detalla que des de la implantació del projecte

>> La Fàbrica, enfocada en la música. (Foto: CALONGE, POBLE DE LLIBRES)

de Poble de Llibres s'han obert negocis nous a Calonge a rebu de les llibreries, com ara dos restaurants i un hotel, i la previsió és que se n'engeguin més pròximament. A més, l'agost del 2024 es va posar en marxa una prova pilot amb busos llançadora que connectaven la costa i el nucli antic per acostar-se a les llibreries. La bona resposta que van rebre, diu el batlle, farà que l'estiu vinent funcionin tota la temporada.

Tant la coordinadora del projecte, Montse Darnaculleta, com l'alcalde coincideixen en el fet que Calonge, Poble de Llibres, és un projecte

viu que, tres anys després, ha complert l'objectiu que tenia: revifar el nucli antic del municipi amb negocis nous i famílies que s'hi han instal·lat i hi fan vida. «Els set llibrers que van començar eren tots de fora, i es van empadronar aquí; eren gent que va fer de Calonge no només un projecte econòmic, sinó un projecte de vida», continua Soler.

Una de les llibreteres que hi és des del començament és Meritxell Ral, que, després de dues dècades treballant com a llibretera en grans establiments de Barcelona, va decidir canviar la capital per Calonge i obrir-hi

És un projecte viu que, tres anys després, ha revifat el nucli antic del municipi amb negocis nous i famílies que s'hi han instal·lat i hi fan vida

la seva botiga. Va saber de la iniciativa gairebé per casualitat, per la televisió, i sense pensar-s'hi gaire hi va enviar la seva proposta. «Com que ja havia visitat altres pobles de llibres, sobretot al Regne Unit i a França, no em semblava estrany, sabia que és una iniciativa que fa dels llibres un punt de trobada per generar comunitat», explica.

«Jo havia treballat en llibreries molt grans i buscava una cosa molt diferent, el tracte de tu a tu amb el client, poder saber exactament d'on ve cada llibre, fer una selecció curosa del fons, amb una llibreria generalista, però que cuidi molt la il·lustració», detalla.

Tres anys després, considera que l'experiència prèvia ha anat molt a favor seu. «L'ajut de l'Ajuntament per començar és una bona empenta, però s'ha de ser conscient que tot necessita temps i una dedicació al cent per cent, que has de conèixer bé l'ofici i que els marges del sector no et faran mai rica», fa broma.

La feina de formigueta que ha anat fent, treballant bé el fons i complementant la venda de llibres amb activitats com ara tallers, clubs de lectura o presentacions, li ha permès aconseguir una clientela que la visita sobretot des de Setmana Santa fins a l'octubre, a més de les setmanes abans de Nadal. El desembre, a més, coincideix amb la celebració de l'aniversari del Poble de Llibres, i és quan Calonge ofereix més activitats per commemorar-ho.

«Molts dels qui venen tenen una segona residència a Calonge, d'altres són de fora, de Palamós o Platja d'Aro. És gent que busca a Calonge una oferta d'oci diferent, més pausada i tranquil·la que la que poden oferir altres llocs de la Costa Brava», afirma, convençuda, a més, que les col·laboracions que comencen a establir amb un altre dels puntals de l'economia calongina, el sector del vi, «seran bones per a tothom». «Tots contribuïm a fer que el poble no es mori, perquè quan s'acaben els petits negocis, els pobles s'apaguen», resumeix Meritxell Ral.

Generalistes i especialitzades

Rals Llibres és una llibreria generalista i d'obres il·lustrades, amb una oferta que inclou narrativa i llibres d'assaig divulgatiu, però amb una aposta destacada per l'àlbum il·lustrat.

També d'àmbit generalista és un altre dels establiments més veterans del projecte: Libelista Calonge, que ven llibres en català, castellà, anglès, fran-

>> La Històrica, especialitzada en història. (Foto: CALONGE, POBLE DE LLIBRES)

>> La llibreria gastronòmica Mengem cultura.

cès i alemany. La regenta l'escriptora i llibreter Belén Vieyra, que fa un parell d'anys va publicar *Correspondencia*, un poemari basat en la seva experiència al municipi i en l'engegada del projecte Poble de Llibres.

Calonge Còmics és l'altre comerç que pot presumir d'haver estrenat el projecte. Es tracta d'una botiga especialitzada en el món del còmic, on el lector pot trobar còmic americà, europeu, manga, novel·la gràfica i il·lustrada. Al darrere del projecte hi ha l'il·lustrador i artista digital Pol Verdeguer, per això la llibreria també té un racó dedicat a l'art on s'imparteixen tallers i classes de dibuix, a més d'un espai per als jocs de taula i jocs de cartes col·leccionables.

La compositora i cantant Lúcia Lobato porta La Fàbrica, una llibreria especialitzada en música en què els llibres musicals, els instruments, les partitures i els vinils comparteixen espai amb una vinoteca on el client pot trobar i degustar una gran varietat de vins empordanesos.

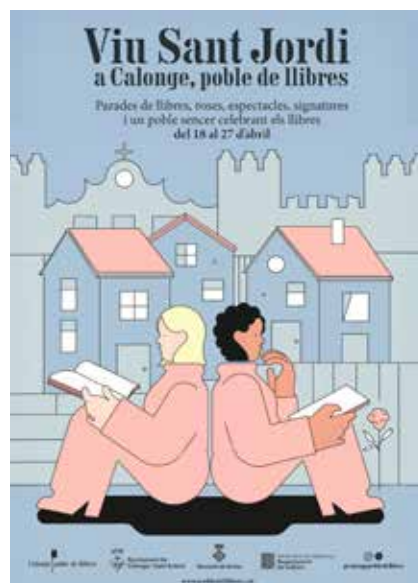
Més recents són La Històrica i La Botiga dels Fils, dues llibreries que es van posar en marxa l'estiu del 2024. Amb l'historiador i professor d'història Jordi Vilar al capdavant, La Històrica vol ser un espai de trobada per als amants de la història, amb una selecció d'assajos, novel·les i còmics dedicats a aquest àmbit. També hi ha un racó per al petit

explorador i s'hi fan activitats de divulgació per a tots els públics, com ara tertúlies i projeccions de cinema.

La Botiga dels Fils és l'última incorporació al Poble de Llibres. S'hi venen llibres i revistes de patronatge, costura i treballs manuals, a més de material de merceria, i s'hi ofereixen cursos i tallers de costura per a infants i adults.

Una programació estable

A tot Europa hi ha una vintena de pobles de llibres. Calonge és el primer de

>> Cartell dels actes de Sant Jordi a Calonge.

Catalunya i el segon de l'Estat després d'Ureña, un municipi de la província de Valladolid amb dos-cents habitants i nou llibreries. De fet, l'any 2023 Ureña i Calonge van compartir el Premi Atlàntida, que concedeix el Gremi d'Editors de Catalunya a persones i entitats per la promoció de la cultura i el foment de la lectura.

«El projecte s'ha anat renovant, han tancat unes llibreries i n'han aparegut de noves, i la valoració que en fem és altament positiva, perquè culturalment hem fet un pas endavant enorme», afirma el batlle.

En el cas del municipi de la Costa Brava, entorn de les llibreries s'ha anat bastint una programació cultural estable, amb activitats periòdiques sobretot els caps de setmana i iniciatives com ara una escola d'escriptura.

Des dels inicis, Calonge, Poble de Llibres, ha acollit cicles literaris regulars per a diversos tipus de públic. És el cas de Llibre VIP, que convida a descobrir les llibreries del poble sota el guiatge de persones que, sense ser llibreteres d'ofici, tenen relació amb el món del llibre, com ara escriptors, periodistes o xefs.

També Vi en Vers, que ofereix recitals poètics de vins en espais emblemàtics del municipi, com el castell, o Homenéts, una aproximació als Homenots de Josep Pla des d'una perspectiva actual en veu dels seus nets o familiars propers.

Des de l'any passat, aquesta oferta d'activitats es complementa amb una escola d'escriptura coordinada per Alba Dalmau, escriptora i professora de l'Escola d'escriptura de l'Ateneu Barcelonès i del Laboratori de Lletres de Barcelona. Aquest curs 2024-2025, la programació inclou tres tallers i quatre píndoles literàries amb autors com Jordi Puntí, Màrius Serra o Carlota Gurt.

A més, la tardor passada es va engegar un projecte educatiu per vincular la iniciativa amb els centres d'ensenyament calongins que inclou una seixantena d'activitats. Mitjançant propostes com ara contacontes o tallers creatius dissenyats per les llibreries, el pla busca fomentar la lectura i l'escriptura apropant-se als alumnes i docents de les dues llars d'infants, les tres escoles de primària i l'institut del municipi.